

MEMO

Aan	Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Van	Cumela Nederland – Teun Jansen
Datum	3 juni 2020
Betreft	Reactie internetconsultatie Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Inleiding

Cumela Nederland heeft kennisgenomen van het wetsvoorstel Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) voor stikstofreductie en natuurverbetering en maakt graag gebruik van de mogelijkheid hierop te reageren. Als gevolg van de zeer korte reactietermijn voor deze internetconsultatie kunnen wij slechts op hoofdlijnen onze aandachtspunten aan de orde brengen.

Als gevolg van de coronacrisis hebben mensen grote zorgen over hun eigen gezondheid en die van hun naasten, hun baan of het voortbestaan van hun bedrijf. De coronacrisis raakt veel sectoren, ook de sectoren die kampen met de stikstofproblematiek, zoals de bouw, industrie, transport en landbouw.

De Cumelasector bestaat uit circa 3.000 bedrijven die met meer dan 30.000 medewerkers de openbare ruimte beheren en onderhouden. Wegen, watergangen, recreatie- en natuurterreinen, openbaar groen en de landbouw is hun werkveld. Ook de Cumelasector heeft derhalve veel last van de huidige stikstofcrisis. Al maanden merken onze leden dat de werkvoorraad krimpt ook op het punt van het zo noodzakelijke natuurherstel.

In uw brief d.d. 24 april 2020 betreffende Voortgang stikstofproblematiek stelt u het volgende: *We staan voor de opgave om de economie en het maatschappelijke leven weer op gang te brengen ten behoeve van het herstel van de werkgelegenheid, duurzame economische groei en welvaart. Wat dan niet mag gebeuren, is dat het stikstofdossier onnodig belemmeringen met zich meebrengt en het economisch herstel in de weg zit.*

Afweging maatschappelijke, ecologische en economische belangen

Cumela Nederland uit zorgen over de voorgestelde maatregelen van het kabinet voor een structurele stikstofaanpak. Deze lijken vooral een eerste aanzet te bieden voor natuurherstel. Cumela Nederland onderschrijft de noodzaak hiervan.

Cumela Nederland is echter erg kritisch op het feit dat er geen zorgvuldige economische en maatschappelijke afweging heeft plaatsgevonden in de Wsn. De coronacrisis vereist, gezien de economische onzekerheden in de eerstkomende jaren, dat hier juist extra aandacht aan moet worden besteed om niet in een economische crisis te raken. Er wordt in de Memorie van Toelichting uitdrukkelijk niet voorzien in het creëren van ontwikkelingsruimte voor nieuwe projecten. Dit is een –

noodzakelijk – gemiste kans. Door de huidige opzet zullen economische ontwikkelingen zelfs nog verder onder druk komen staan.

Ook worden bestaande economische activiteiten die geen juiste toestemming hebben niet geformaliseerd. Zaak is dat bestaande economische activiteiten bestaansrecht behouden. Dat er op termijn – op basis van BBT – strengere eisen gelden wordt reëel geacht.

Cumela Nederland ziet in de huidige opzet niet het fundament om een integrale afweging te maken tussen natuur, economie en maatschappelijke behoeftes, zodat economische activiteiten zoals de bouw, infrastructuur en de landbouwsector op een toekomstbestendige manier door kunnen gaan en de vergunningverlening weer op gang komt.

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Cumela Nederland constateert dat de in deze wet opgenomen verplichtingen vooral een taak zijn van het Rijk en de provincies, omdat uiteindelijk zij invulling moeten geven aan de hierin opgenomen streefwaarde, het te treffen pakket aan bronmaatregelen en de monitorings- en bijstellingssystematiek.

Echter, zolang sprake is van overbelasting en weinig aantoonbare verbetering van kritische natuurwaarden in de betreffende Natura2000-gebieden zal er weinig ruimte zijn voor vergunningverlening van projecten met enige stikstofdepositie. Bij onze leden merken wij dagelijks dat provincies, ondanks goede wil, door allerlei omstandigheden niet in staat blijken te zijn om op regionaal en lokaal niveau tot een goede oplossing te komen voor de stikstofproblematiek. Ook merken wij dat door grote provinciale politieke kleurverschillen per provincie, grote verschillen ontstaan, welke leiden tot een scheve concurrentiepositie.

Cumela Nederland pleit er daarom voor dat vanuit het Rijk landelijke richtlijnen worden gesteld zodat onevenredige verschillen tussen provincies voorkomen worden.

Conclusie

Onze conclusie is dat met dit wetsvoorstel geen oplossing wordt geboden voor het stikstofprobleem, maar dit probleem juist onnodig nog meer op scherp zet. Terwijl er kansen liggen om als één overheid de stikstofproblematiek aan te pakken en te werken aan een nieuw evenwicht tussen mens, natuur en economie.

Een programma dat enkel natuurmaatregelen en bronmaatregelen bevat en geen economisch perspectief biedt zal niet leiden tot draagvlak bij ondernemers in de Cumelasector. Voor een gerichte oplossing van de stikstofproblematiek is een andere benadering nodig die meer aansluit bij de huidige praktijk van (natuur)vergunningverlening en planvorming.